

[Lysholt Hansen.]

Ja, jeg skal ikke føje flere bemærkninger til. Vi har haft lejlighed til for socialdemokratiets vedkommende at vise vor stilling til en række af ændringsforslagene og hovedposterne nu ved afstemningen, og vi kan for vort vedkommende på linje med, hvad vi altid før har kunnet, stemme for finanslovsforslaget ved tredje behandling.

Jørgen Jensen: Vedtagelsen af en finanslov kan og bør nok ledsages af bemærkninger, der rækker ud over de egentlige aktuelle finansielle forhold, og jeg skal i det følgende fremkomme med nogle synspunkter af denne art. Men først vil jeg tale lidt om finanslovsforslagets indhold.

Der er almindelig eller bred enighed om en lang række udgifter, som afholdes i hele samfundets interesse. Man kan bare nævne retsordenens opretholdelse og undervisningens og uddannelsens fundamentale betydning, hvor vi går videre og videre. Vi stiller os solidarisk i alle partier med hensyn til forsorgen for gamle, syge og invaliderede, og selv om der er huller i det sociale sikkerhedssystem, er der stort set udspændt et sikkerhedsnet under de fleste, så at heldigvis kun få falder igennem. Disse vigtige områder af samfundslivet vil ingen røre ved, uanset om der er aktuelle besparelsesforslag eller ej. Snarere er der vel et udtalt ønske om at videreudvikle den offentlige indsats her.

Jeg vil også gerne nævne, at det moderne samfund ikke nøjes med dette. Det griber aktivt ind på en række felter, hvor der også er bred enighed om, at en organiseret indsats er til alles eller de flestes fordel. Her kan man nævne statens bidrag til den økonomiske udvikling taget i vid forstand, f. eks. i handelspolitisk henseende. Vi kan nævne støtteordninger for nogle erhverv, der uden egen skyld er kommet i vanskeligheder. Vi kan nævne bolig- og byggeproblemer, kulturelle spørgsmål osv. Vi kan også nævne støtten til de lande, der er væsentligt dårligere stillet, end vort eget land er; vi har meget håndfaste forpligtelser over for Grønland, og sådan kunne vi blive ved.

Hele denne omfattende og stigende aktivitet koster penge. Det drejer sig om mange penge og om flere og flere penge.

Jeg vil gerne nævne et par enkelte tal i

så henseende og her inkludere de offentlige indtægter, som kommer ikke alene til staten, men også til kommunerne og til de sociale sikringsordninger. Jeg har hentet tallene i Økonomisk Årsoversigt fra marts 1968, tabel XXIV. I 1961-62 betalte borgerne 12 milliarder kr., altså ikke alene til staten, men også til kommunerne og sikringsordningerne. Det sidste tal, der foreligger, er skønsmæssigt; det er for 1967-68, og da udgjorde driftsindtægterne for det offentlige 29 milliarder kr. Det er klart, at der er sket meget i denne periode; der har desværre været kraftige prisstigninger, men vi kan da glæde os over, at produktionen og velstanden også er gået frem for samfundet som helhed i disse år. De offentlige indtægter må derfor naturligt sættes i forhold til samfundets indtægter som helhed, og så finder vi følgende forholdstal: i 1961-62 androg skatter og afgifter til det offentlige som før nævnt 28,5 pct. af nationalindkomsten, og i 1967-68 var denne procent steget til 38,2. Disse procenter må uundgåeligt give anledning til mange overvejelser, ikke alene hos borgerne, men naturligvis også i folketinget og i regeringen. Fortsætter denne tendens, vil vi i løbet af få år komme hen til en tilstand, hvor $\frac{2}{5}$ af samfundsproduktionen indgår i de offentlige kasser — naturligvis ikke for at blive der, men for at vandre videre til politisk fastsatte formål. De, der nyder godt af disse formål, siger naturligvis, at det er helt i orden, og nogle vil meget gerne modtage endnu mere. De, der ikke direkte er modtagere, kan glæde sig over, at den offentlige aktivitet i mange henseender dækker over formål, der indirekte er til vort fælles bedste og bl. a. tjener til erhvervslivets udbygning. Men jeg vil da gerne nævne, at der også er en del borgere, der bekymret siger, at vi er ved at gå for vidt.

Jeg nævnte, at jeg tror, disse betragtninger ikke er regeringen fremmede. Jeg tør ikke sige, om denne tendens til, at de offentlige indtægters andel af nationalindkomsten vokser efter vedtagelsen nu i eftermiddag af finanslovsforslaget, fortsætter; men jeg tror ærlig talt, den gør det, og jeg vil ikke klandre regeringen i den anledning. I saloonerne ude i Amerikas Vesten hang ofte et skilt over klaveret, hvor der stod: „Skyld ikke på pianisten, han gør sit bedste.“